

การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ

นายพงษ์ศักดิ์ อินทรามะ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2537

ISBN 974-583-722-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF STATE AND PROBLEMS OF ACADEMIC ADMINISTRATION
IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE
OFFICE OF SI SA KET PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION

MR. PONGSAK INTRAMA

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

1994

ISBN 974-583-722-9

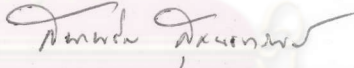
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ
โดย นายพงษ์ศักดิ์ อินทรามะ
ภาควิชา บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์

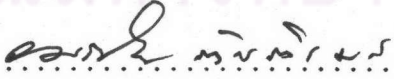
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรราชัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.सनานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ)

พิมพ์ต้นฉบับที่มหาวิทยาลัยขอนแก่นโดยพิมพ์ในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงฉบับเดียว

พงษ์ศักดิ์ อินทรามะ : การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา
ศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ (A STUDY OF STATE AND
PROBLEMS OF ACADEMIC ADMINISTRATION IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE
JURISDICTION OF THE OFFICE OF SI SA KET PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION)
อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์. 238 หน้า. ISBN 974-583-722-9

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา
ศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ส่วนใหญ่มีการดำเนินงานทั้ง 9 ด้าน ดังนี้
 - 1.1 ส่งเสริมให้ครูศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรด้วยตนเอง มีการปรับแผนการสอนเพื่อนำไปใช้ให้เหมาะสมกับท้องถิ่น และติดตามประเมินผลครูเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้
 - 1.2 ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามเนื้อหาของบทเรียน แต่ยืดหยุ่นตามสภาพของท้องถิ่น และให้ครูจัดทำบันทึกการสอนล่วงหน้าก่อนทำการสอนทุกครั้ง
 - 1.3 จัดหาสื่อการเรียนการสอนโดยซื้อด้วยเงินงบประมาณ ครูมีการใช้สื่อตามจำนวนวัสดุและสื่อที่มีอยู่ และจัดห้องบริการสื่อการเรียนการสอนอย่างมีระบบ
 - 1.4 มีการวัดผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ในสมุดประจำชั้น (ป.02) และนำผลการวัดไปใช้ปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนปกติ
 - 1.5 จัดห้องสมุดเป็นเอกเทศ โดยมีครูทำหน้าที่บรรณารักษ์ประจำ และมีการให้บริการบำรุงรักษาและซ่อมแซมอย่างเป็นระบบ
 - 1.6 ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบภายใน โดยสร้างเครื่องมือสำหรับใช้ในการนิเทศ และให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการนิเทศภายในโรงเรียนด้วย
 - 1.7 ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนงานวิชาการ โดยใช้ข้อมูลปัญหาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และมีการควบคุม กำกับและประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผน
 - 1.8 จัดกิจกรรมส่งเสริมการสอนโดยให้นักเรียนได้ปฏิบัติและครูมีส่วนร่วม โดยผู้บริหารเป็นผู้ประเมินกิจกรรมที่จัด
 - 1.9 มีการสำรวจปัญหา ความต้องการ จำเป็นในการจัดส่งครูเข้าอบรม พร้อมทั้งส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมที่หน่วยงานอื่นจัดและประเมินผลเมื่อกลับมาปฏิบัติงานหลังการฝึกอบรม
2. ปัญหาการบริหารงานวิชาการที่มีผู้ระบุในระดับมาก มีดังนี้คือ
 - 2.1 ขาดแคลนครูที่มีความชำนาญเฉพาะกลุ่มประสบการณ์
 - 2.2 ขาดเจ้าหน้าที่ ที่มีความรู้รับผิดชอบห้องสมุดโดยเฉพาะ

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2536

ลายมือชื่อนิติต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C541635 : MAJOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEY WORD: ACADEMIC ADMINISTRATION / ELEMENTARY LEVEL / SI SA KET

PONGSAK INTRAMA : A STUDY OF STATE AND PROBLEMS OF ACADEMIC ADMINISTRATION IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF SI SA KET PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. WEERAWAT UTAIRAT, Ph.D., 238 pp. ISBN 974-583-722-9

This study aims to examine academic administration in elementary schools under the jurisdiction of the Office of Si Sa Ket Provincial Primary Education Authority. The study examines the general situation and highlights any problems. The findings are as follows :

1. Academic administration :- nine aspects have been investigated.

1.1 Encouraging teachers to study the curriculum by themselves. Teaching plans have been adjusted to serve the local needs and the teachers have been evaluated on how effectively they teach according to the curriculum.

1.2 Encouraging teachers to provide teaching-learning activities in line with the teaching content. Such activities can be flexible depending on the school's location. Teachers are also encouraged to make lesson plans in advance of their teaching.

1.3 Allocating some money for the procurement of teaching aids for teachers and the setting up of a teaching-aids services room.

1.4 Conducting tests according to the objectives described in the class book (P.02) and using the results to improve regular classes.

1.5 Setting up a library. (A teacher acts as librarian.) Services and maintenance are systematically provided.

1.6 Using School administrators as internal supervisors. They have to construct devices for supervision and teachers participate in internal supervision.

1.7 Involving teachers in academic planning by using achievement test results for guidance. This Operation is supervised and evaluated.

1.8 Providing activities which promote teaching. Students and teachers participate in those activities which are assessed by administrators.

1.9 Conducting a survey on problems and needs in providing training for teachers. Teachers are also encouraged to participate in the training provided by various agencies. They are evaluated when they return to work after the training.

2. The most commonly identified problems concerning academic administration are

2.1 a lack of skilled teachers in teaching experience subjects

2.2 a lack of officials specialized in library science

ภาควิชา..... บริหารการศึกษา.....

สาขาวิชา..... บริหารการศึกษา.....

ปีการศึกษา..... 2536.....

ลายมือชื่อผู้ผลิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความอนุเคราะห์และเอาใจใส่เป็นอย่างดี จากท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ และข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการวิจัย รวมทั้งตรวจแก้ไขข้อบกพร่องมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนานจิตร สุคนธ์ทรัพย์ รองศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ เป็นอย่างยิ่งที่กรุณาให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ สำหรับการทําวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่กรุณาตรวจแก้ไข และแนะนำในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอทุกอำเภอ ที่อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนผู้บริหารโรงเรียน และครูวิชาการโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ที่กรุณาให้ความร่วมมือ และตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ และเนื่องจากทุนการวิจัยครั้งนี้บางส่วนได้รับมาจากทุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย จึงขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยมา ณ ที่นี้ด้วย

ท้ายนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณ บิดา-มารดา ซึ่งสนับสนุนในด้านการเงิน และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา และขอบคุณคุณเอนก มีชัย คุณเสกสม อินทรามะ คุณศักดิ์สิทธิ์ อินทรามะ คุณพีระพงษ์ อินทรามะ คุณวันเพ็ญ อินทรามะ ที่คอยให้การสนับสนุน ช่วยเหลือและให้กำลังใจตลอดมาจนสำเร็จการศึกษา

พงษ์ศักดิ์ อินทรามะ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	8
คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	9
วิธีดำเนินการวิจัย.....	9
การนำเสนอผลการวิจัย.....	12
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
การบริหารงานวิชาการ.....	13
- ความหมายและความสำคัญ.....	14
- ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ.....	15
งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้.....	16
- ความหมายของหลักสูตร.....	16
- หลักสูตร.....	17
- การนำหลักสูตรไปใช้.....	20

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
งานการ เรียนการสอน.....	24
- ความสำคัญของการเรียนการสอน.....	24
- ความหมายของการเรียนการสอน.....	25
- การจัดครู ้่าสอน.....	26
- การเตรียมการสอน.....	28
- การท้่าบันทึกการสอน.....	29
- การสอนซ่อมเสริม.....	30
- การจัดตารางสอน.....	34
- การปรับปรุงการ เรียนการสอน.....	35
งานด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการ เรียนการสอน.....	36
- เอกสารประกอบหลักสูตร.....	36
- สื่อการ เรียนการสอน.....	38
งานวัดและประเมินผล.....	46
- ความหมายและความสำคัญ.....	46
- การประเมินผลการ เรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533).....	47
งานห้องสมุด.....	51
งานนิตศการศึกษา.....	53
- ความหมาย.....	53
- การนิตศภายในโรงเรียน.....	54
งานด้านการวางแผนและกำหนดวิธีดำเนินงาน.....	62
- ความหมายและความสำคัญของการวางแผน.....	62
- การกำหนดนโยบายของโรงเรียน.....	64
- การวางแผนบริหารโรงเรียน.....	65
- การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน.....	69

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
- บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	69
- การดำเนินการตามแผนของผู้บริหารโรงเรียน.....	71
- การควบคุม กำกับ ติดตามและนิเทศของผู้บริหารโรงเรียน....	71
- การประเมินผล.....	72
งานส่งเสริมการสอน.....	73
- กิจกรรมส่งเสริมหลักสูตร.....	73
งานประชุมอบรม ทางวิชาการ.....	77
- การประชุม.....	77
- การฝึกอบรม.....	80
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	89
3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร.....	94
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	95
การสร้างเครื่องมือสำหรับวิจัย.....	96
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	97
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	99
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	100
4 การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	101
ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน..	107
ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน..	146

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย.....	167
อภิปรายผลการวิจัย.....	172
ข้อเสนอแนะ.....	189
รายการอ้างอิง.....	192
ภาคผนวก	
ก. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ และหนังสือขอความร่วมมือ.....	200
ข. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	203
ประวัติผู้เขียน.....	238

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงคะแนนเฉลี่ยร้อยละ ร้อยละนักเรียนที่มีผลการเรียนน่าพอใจเป็นรายกลุ่มประสบการณ์ ปีการศึกษา 2532 และความก้าวหน้าเทียบกับปีการศึกษา 2531 จำแนกเป็นรายจังหวัด.....	5
2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามสัดส่วนขนาดของโรงเรียนในแต่ละอำเภอ.....	94
3 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไป ได้รับคืน และมีความสมบูรณ์ จำแนกตามรายอำเภอ.....	98
4 แสดงข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับสถานภาพของผู้บริหารโรงเรียน.....	102
5 แสดงข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับสถานภาพของครูวิชาการโรงเรียน.....	105
6 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการด้านงานหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้.....	108
7 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการด้านงานการเรียนการสอน.....	111
8 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการด้านงานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน.....	114
9 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการด้านงานวัดผลและประเมินผล.....	117
10 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการด้านงานห้องสมุด...	120
11 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการด้านงานนิเทศการศึกษา.....	123
12 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการด้านงานวางแผนและกำหนดวิธีดำเนินงาน.....	127
13 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการด้านงานส่งเสริมการสอน.....	130

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
14 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการด้านงานประชุม อบรมทางวิชาการ.....	132
15 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการด้านงานหลักสูตรและ การนำหลักสูตรไปใช้.....	134
16 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการด้านงานการเรียน การสอน.....	135
17 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการด้านงานวัสดุประกอบ หลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน.....	137
18 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการด้านงานวัดผลและ ประเมินผล.....	138
19 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการด้านงานห้องสมุด...	140
20 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการด้านงานนิเทศ การศึกษา.....	142
21 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการด้านงานการวางแผน และกำหนดวิธีดำเนินงาน.....	143
22 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการด้านงานส่งเสริม การสอน.....	144
23 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการด้านงานประชุม อบรมทางวิชาการ.....	145
24 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านงานหลักสูตรและ การนำหลักสูตรไปใช้.....	147
25 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านงานการเรียน การสอน.....	149
26 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านงานวัสดุประกอบ หลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน.....	151

สารบัญตาราง (ต่อ)

27	แสดงข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านงานการวัดผล และประเมินผล	153
28	แสดงข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านงานห้องสมุด	155
29	แสดงข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านงานนิเทศการ ศึกษา	157
30	แสดงข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านงานวางแผน และกำหนดวิสัยทัศน์งาน	159
31	แสดงข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านงานส่งเสริม การสอน	161
32	แสดงข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านงานประชุม อบรมทางวิชาการ	163

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย